

JARI MÄKIPÄÄ • VÄINÖ HEINONEN

MÖRKKI- PARTIO

VAAROJEN PORTTI



TAMMI

Kirjailija kiittää Taiteen edistämiskeskusta ja Suomen
Kirjailijaliittoa kirjoitustyön tukemisesta.



Ensimmäinen painos
Teksti © Jari Mäkipää, 2026
Kuvitus © Väinö Heinonen, 2026
Teoskokonaisuus © Jari Mäkipää,
Väinö Heinonen ja Tammi, 2026
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
Graafinen suunnittelu: Laura Lyytinen
ISBN 978-952-04-8303-6
Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@tammi.fi

JARI MÄKIPÄÄ • VÄINÖ HEINONEN



VAAROJEN PORTTI

TAMMI • HELSINKI

1/4
SiEPPAUS

1

– Jätä mut rauhaan, hirviö! Vili Huili kiljui ja pinkoi pakoon kädet viuhtoen.

Hän pysähtyi mäenhuipulle ja pälyili ympärilleen.

– Vieläkö se peto kiehnää mua?

– Se oli pelkkä kärpänen, Aapeli ähisi kumpareen puolivälistä.

Vili huokaisi. Ei vitsi, onneksi Aapeli oli hänen kavereinsa. Se osasi sanoa rauhoittavia asioita. Lisäksi se tajusi kaikki parhaat vitsit.

Vili kääntyi tähystämään ylhäältä aukeavaa maisemaa ja hymyili leveästi.

– Nyt alkaa homma pelittää!

Laskeva aurinko väritti pitkän rinteen punaiseksi. Harvassa kasvavien puiden oksissa roikkuivat enää sitkeimmät lehdet. Avara paikka sopi Vilin suunnitelmaan täydellisesti.



Aapeli sai vedettyä huipulle kärryn, joka oli kasattu lastenammeesta ja nukenvaunujen renkaista. Amme oli täynnä omenoita. Aapeli pyyhki hikeä otsaltaan ja kysyi:

- Onko jäbä ihan satavarma tästä?
- Mitä hauskaa siinä olisi? Vili tokaisi.

Hän ryhdisti satakolmekymmentä senttiä pitkän varrensa ja nosti olalleen putkenpätkästä, lötköpötkön puolikkaasta ja jumppakuminauhasta kootun vekottimen.

- Valmiina lataukseen!

Aapeli valitsi kärrystä omenan ja asetti sen putken etuosaan. Sitten Aapeli siirtyi Vilin taakse ja tarttui kuminauhaan.

- Venytä kunnolla, Vili kehotti.

Hän halusi nähdä, mihin heidän omenakanuunansa pystyisi. Eka testi kotipihassa oli ollut pettymys: omena oli lentänyt vain kahdeksan metrin päähän, ja samassa paikassa oli sattunut seisomaan äidin auto. Kolaus oli kuulostanut karmean kovalta. Hups. Vili oli päättänyt pikaisesti vaihtaa testialuetta.

Aapeli veti jumppakuminauhaa kaksin käsin samalla kun Vili nojautui eteenpäin koko painollaan.

- Älä himmaile! Vili kannusti.
- Onkohan tämä hyvä idea? Aapeli puhisi.
- Ei hyvä, vaan loistava!

Kuminauha napsahti poikki. Vili rojahti omenakärryyn, joka lähti vierimään eteenpäin. Hän hapuili turhaan otetta kosteasta ruhosta. Aapeli yritti kurkottaa kärryn perään, mutta se karkasi jo liian kauas.

Vili makasi omenakuorman päällä, kun kärry kallistui alamäkeen. Se kiihdytti vauhtiaan nopeasti. Kärry rytyytti alas kuoppaista rinnettä, ja Vili puristi ammeenreunoja pysyäkseen kyydissä.

Mäen alla renkaat törmäsivät kivenmurikkaan. Amme irtosi ja liukui märkää nurmea pitkin, kunnes pysähtyi töksähtäen ja linkosi Vilin tiehensä.



– Onko jäbä hengissä? Aapeli huikkasi mäen päältä.
Vili makasi mahallaan vesilätäkössä ja nosti peukalon pystyyn.

Jostain kauempaa kajahti huolestunut huuto:

– Vermutti! Tule tänne, poika!

Vili tunnisti äänen. Hän keräili itsensä pystyyn samalla, kun Aapeli ehti alas.

– Se kuulosti ihan Laatikaisen papalta, Vili totesi.

He hylkäsivät kärrynromun ja kiiruhtivat äänen suuntaan. Puistikon takaa kadunreunasta löytyi tuttu mies. Se näytti surkealta ja roikotti koiranhihnaa kädessään.

– Pääsikö Vermutti karkuun? Vili kysyi.

– Vanha kelmi puri remminsä poikki, kun olin puhelimesta, Laatikainen vastasi.

Katkenneen hihnan päästä valui venyvää kuolaa. Sitä jatkui asfaltilla leveänä vanana.

– Kuolaako Vermutti noin törkeän paljon? Vili ihmetteli.

– Ehkä se löysi harvinaisen hyvän hajun, pappa veikasi.

Kolmikko lähti seuraamaan kuolavanaa. Se kulki aluksi katuja pitkin ja kääntyi sitten pimeään metsään. He joutuivat rämpimään sammalten ja varpujen seassa. Vili yritti olla miettimättä hämähäkkejä ja muita jaloissaan vilistäviä ötököitä. Onneksi sentään Aapelin puhelimesta toimi taskulamppu.

Metsikköä pyyhkivässä valokeilassa liikahti jotakin kiiltävää.

– Vermutti! Vili hoksasi.

Pieni koira ravisteli märkää turkkiaan ja roiski kuolaa ympäriinsä. Yyh, yksi pisara osui Vilin poskeen! Hän pyyhkäisi sen sormiinsa. Kuola oli karmean paksua ja sitkeää.

Laatikaisen pappa poimi likaisen lemmikin syliinsä.

– Kylläpä tempun teit! pappa torui, mutta Vermutti vain lipoi sen naamaa.

Vili ei halunnut viettää ryteikössä yhtään ylimääräistä sekuntia. Hän hoputti Aapelin kärkeen taskulamppunsa kanssa. He tarpoivat samaa reittiä takaisin kadulle ja palasivat mäenjuurelle keräämään romujaan.

Jos Vili ja Aapeli olisivat malttaneet viipyä metsässä pidempään, he olisivat saattaneet huomata jotakin





erikoista. Kuolavana ei nimittäin päättynyt koiran löytöpaikkaan. Jäljet jatkuivat syvemmälle metsään, missä jokin vyöryi eteenpäin ja peitti varvut ja puunjuuret paksulla limallaan.

Myöhemmin samana iltana, kun pojat olivat jo kotona, metsän keskellä räiskähti vihreä välähdys. Sitä seurasi puunrunkoja tärisyttävä paineaalto. Zä-lämm!

2

– Valmistaudu kärsimään! Vilma rääkyi.

Vili pakeni portaissa kohti yläkertaa. Hän astui viimeisen askelman ohi ja kompastui. Vilma tarttui kiinni Vilin nilkkaan.



– Irti! Vili huusi ja yritti rimpuilla vapaaksi.
– Älä pätkä ulise vaan selitä tämä! Vilma kivahti. Se näytti hammasharjaansa, jonka harjakset oli pätkäistyt puolen millin mittaisiksi.

– Tuo on ham-mas-har-ja, Vili tavasi, – ja sitä kuuluisi käyttää aamuin illoin.

Vili ei pystynyt pidättelemään hymyään. Pränkki oli onnistunut täydellisesti.

– Mä niin koston sulle, porkkanapää! Vilma uhosi ja tempoi Vilin jalkaa.

Vili osoitti sukkiaan ja tokaisi:

– Astuin noilla eilen koulussa oksennukseen.

– Ällöä! Vilma parkaisi ja päästi irti.

Vili konttasi huoneeseensa ja potkaisi oven kiinni.

Hän yritti työntää vaateliston oven eteen, mutta ei saanut sitä liikkumaan senttiäkään. Syy oli selvä: Vilin lihastreeni oli jäänyt kesken edellisiltana.

Yleensä ohjelmaan kuului kolme punnerrusta, viidestä seitsemään vatsarutistusta ja kymmenen hauiskääntöä puolen litran limpparipulloilla, jotka oli täytetty hiekalla. Treenin lopuksi pullopainoja nosteltiin pään yläpuolelle. Edellisiltana pullosta oli auennut korkki kesken noston. Vili oli varma, että Vilma oli käynyt näpelöimässä korkkia. Hiekka rahisi vieläkin vasemmassa korvassa.

Vili tähysti avaimenreiästä ja näki Vilman lähestyvän. Hän kiskaisi pehmolelukorin oven eteen ja vilkuili ympärilleen.

Hänellä oli vain yksi pakoreitti.

Vili veti tuuletusikkunan auki ja kurkisti alas – huh! Miksi maa oli niin kaukana? Oliko joku salarakentanut taloon lisää kerroksia yön aikana?

Selän takana Vilma puski jo pehmoestettä tieltään.

Vili nappasi lattialta puisen vaatehenkarin. Hän kiipesi istumaan ikkunan reunalle ja roikotti jalkojaan ulkona. Hänen vierestään kulki kireäksi viritetty pyykkinaru. Sen



yksi pää oli solmittu ikkunan alle lämpöpatteriin ja toinen pihan perällä seisovan omenapuun ympärille. Vili asetti henkarin teräskoukun narun varaan.

Vilma pääsi sisään huoneeseen ja älähti:

– Oletko ihan kahjo? Mitä sä kuvittelet tekeväsi?

– Mä lennän! Vili vastasi ja pudottautui ikkunalta.

Hän roikkui henkarissa kaksin käsin ja liukui pyykkinarua pitkin. Nerokas suunnitelma toimi upeasti, kunnes henkarin koukku irtosi. Vili tosiaan lensi hetken aikaa. Alastulo kävi nopeasti: ensin polvet, auts, sitten kyynärpää, au-auts, ja leuka, au-au-auts!

Pihan nurmikko tuntui yllättävän kylmältä poskea vasten. Viliä sattui moneen paikkaan. Silti eniten ärsytti se, että Vilma oli nähnyt kaiken. Se takuulla nautti Vilin kärsimyksestä.

– Tyylikäs laskeutuminen, Vilma ilkkui ikkunassa.

– Just niin tyypillistä Viliä!

Argh, Vilma oli maailman ärsyttävin pikkusisko!

3

Vili astui keittiön ovelle poski ruohonvihreänä.

Vilma lörpötteli isälle ruokapöydän ääressä.



Äiti lähestyi Viliä aamukahvinsa kanssa ja ilmoitti:

– Saat maksaa Vilman uuden hammasharjan.

– Olen rutiköyhä, Vili sanoi. – Voin lahjoittaa sille vanhan harjani.

– Otat rahat vaikka lemmikkisäästöistäsi, äiti määräsi.

Vili oli kerännyt yli vuoden ajan rahaa omaan lemmikkiin, ehkä pupuun tai marsuun. Hän ei todellakaan tuhlaisi varojaan Vilmaan. Ei varsinkaan, kun oli jo viime kuussa ostanut kirppikseltä kuuden euron kukkamaljakon rikkomansa tilalle.

Äiti laittoi kuppinsa tiskikoneeseen ja pyyhkäisi ruohotahrnan Vilin poskesta.

– Murtuiko luita tällä kertaa?

– Ei, Vili vastasi, – mutta päivä on vasta alussa. Vielä ehtii.

Äiti muljautti silmiään, suukotti Vilin pörröpäätä ja pyyhälsi ohi.

Vili otti jääkaapista jugurttipurkin ja istui pöytään.

Isä esitteli tablettinsa näytöltä Tuhnulan Viestin etusivua.

– Katso, mitä pikkusiskosi taas on tehnyt!

Vili silmäili lehden uutisia:



”Erkki kasvatti jättiperunan. Kirjaston ikkunat pestiin talkoilla. Outo sähkökatko sulatti Lahtisten pakastimen.”

Ei vitsi, kuinka tylsää! Vili keksi päästään otsikon:

– Lapsi nielaisi leivänpaahtimen – katso röntgenkuvat!
Vau, Vilma, kerrankin susta saa olla ylpeä!

– Haahaa, Vilma tokaisi kuivasti ja zoomasi näytön oikeaan uutiseen. Kuvassa Vilma virnuili jonkun muikean mummelin kainalossa. Otsikossa luki:

”Etsivämimmi ratkaisi kadonneiden pyykkien mysteerin!”

– Kaksi asiaa, Vili sanoi ja jatkoi: – Nelosluokkalainen nappula ei voi olla etsivä. Huonomuistisen vanhuksen hukkaamat kalsarit eivät ole mysteeri. Lisäksi näytät kuvassa haisunäädältä.

– Siinä tulikin kolme asiaa, Vilma huomautti, – mutta matikkahan ei ole sun vahvuuksia.

Vili tuhahti ja repäisi kannen jugurtistaan.

Isä ihaili uutista ja sanoi:

– Tämä täytyy tulostaa kehykseen.

– Onkohan sille enää tilaa? Vilma mietti ja mittaili katseellaan keittiön peräseinää.

Vili joi jugurttia purkista eikä ollut kuulevinaan. Keittiön seinä oli täynnä kehystettyjä saavutuksia: Äidin kunniakirja puolimaratonilta ajalta ennen lapsia. Isän kuukauden työntekijän diplomi sen ekasta työpaikasta Mäkkäristä.

LIMAA, LONKEROITA JA TORAHAMPAITA - SEKÄ SUPERSÖPÖ HIRVIÖLEMMIKKI!

Vili Huili on vauhdikas tapaus. Yhden päivän aikana hän ehtii kolhia äidin auton omenakanuunalla, aloittaa koulussa pinaattilettusodan ja silputa rasittavan pikkusiskonsa hammasharjan.



Yllättäen Vili siepataan huoneestaan keskellä yötä. Hänet kutsutaan agentiksi huippusalaiseen Mörkkipartioon. Viliä luullaan ihan toiseksi pojaksi, mutta Vili salaa totuuden päästäkseen sankariksi!

Öisillä retkillään Vili törmää toisen ulottuvuuden mörkkeihin: hellyttäviin porröpalleroihin sekä vaarallisiin petoihin, jotka ovat kuin pahimmista painajaisista. Onnistuuko Vili pelastamaan kotikaupunkinsa mörkeiltä ja säilyttämään suuret salaisuutensa?

Jari Mäkipään kirjoittama ja Väinö Heinosen kuvittama uusi hulvaton seikkailusarja kiidättää lukijansa kiehtovaan maailmaan täynnä kummia otuksia, ihmeellisiä laitteita ja jännittäviä salaisuuksia.



www.tammi.fi



9 789520 483036

L84.2

ISBN 978-952-04-8303-6